

ENPRESAREN INGURUNEA

Hiru dira **ekonomiaren** antolakuntzari buruzko **funtsezko galderak**: zer merkatugai eta zenbat ekoitzi, nola ekoitzi ondasunak, eta norentzat ekoitzi ondasun horiek.

Galdera horiei erantzun ahal izateko, oso era desberdinetan antolatu izan dira gizarteak historian zehar, baliabide urriak esleitzeko mekanismoak ezartzen dituzten askotariko sistema ekonomikoak garatuz.

Enpresa sistema irekia da, irekia eta ingurunearekin etengabeko interakzioa duena (Sistema Eskola).

Ingurunera egokitze enpresak duen gaitasunak beraren iraupena eta geroa mugatuko ditu.

Enpresaren jardueraren arrakasta izango da enpresak ingurunera egokitze egiten duen prozesuaren araberakoa.

Horregatik, enpresaren administrazioak “kanpoan” gertatzen denaz arduratzen diren jarduerak egin behar ditu, horrela lor baitezake kanpoaldeko gertakariei barnealdetik erantzunak ematea. Enpresak antena-efektua egin behar du.

Kontuan izan behar da aldaketak betidanik izan direla, baina gaur egungo aldaketak askozaz azkarrago gertatzen dira. Enpresak ingurunearekin duen interakzioa etengabekoa eta aktiboa da.

ENPRESAREN INGURUNEA

Enpresa kanpoaldetik...

Hartu Energia, baliabideak, finantziazioa, lehengaiak, eskulana...

Eman Ondasunak, zerbitzuak, dibidendua...

Enpresak zehatz-mehatz ezagutu behar ditu ingurunearen ezaugarriak eta bilakaera. Modu horretan definitu ahal izango dira zein diren enpresaren jardueran eragina duten faktoreak.

Esan bezala, ingurunea da enpresaren mugatik kanpo dagoen dena. Enpresaren ingurunea bi zatitan bana daiteke: **ingurune orokorra eta espezifikoa**.

Ingurune espezifikoa da enpresa zehatz batzuei zuzenean eragiten diena eta enpresen helburuekin harremana duena.

Ingurune orokorra da gizarte batean dauden enpresa guztiei eragiten diena.

ENPRESA ETA KONTABILITATEA

Unitate ekonomikoak edo enpresak ondasunak edo zerbitzuak merkaturatzen dituzten pertsona fisiko edo juridikoak, pribatuak zein publikoak dira.

Guztiek parte hartzen dute jarduera ekonomikoan: batzuek, zerbitzu eta ondare horiek eskaintzen, eta besteek, zerbitzu eta ondare horien eskatzen.

Kontabilitatearen xedea honako hau da:

“merkatuan mugitzen den informazio ekonomiko finantzario konplexu guztia txukun antolatuta egotea, metodologia berean oinarritzea, kuantitatiboki oinarri fidagarri eta arautuen bidez balioetsita egotea eta erabilgarria izatea.”

KONTABILITATE MOTAK

Kontabilitatearen adarrak sailkatzeko, hainbat irizpide aukeratu daitezke. Horietariko irizpide zabal bat makroekonomia eta mikroekonomia bereiztean oinarritzen da:

1. Kontabilitate makroekonomikoa:

- ✓ Errenta nazionalaren kontabilitatea
- ✓ Finantza-fluxuen kontabilitatea
- ✓ Ordainketa-balantzearen kontabilitatea

2. Kontabilitate mikroekonomikoa:

- ✓ Enpresaren kontabilitatea
- ✓ Unitate ekonomikoen kontabilitatea
- ✓ Sektore publikoaren kontabilitatea

Kontabilitate mikroekonomikoan, norentzat eginda dagoen, kanpo- eta barnekontabilitateak bereiz daitezke. Lehena normalizatuago edo arautuago dago, eta bigarrena, barneko erabiltzaileentzat eginda dagoenez, ez dago hain araututa:

- a. Kanpo-kontabilitatea = Finantza-kontabilitatea
- b. Barne-kontabilitatea = Kudeaketa-kontabilitatea

KONTABILITATE-INFORMAZIOAREN ERABILTZAILEAK

- **Kanpokoak:** Enpresaren zuzendaritza eta kudeaketan parte hartzen ez dutenek, eta informazioaren beharrean daudenak, enpresarekin dituzten harremanetan erabakiak hartu ahal izateko. Besteak beste:
 - ✓ Jabeak: ekitaldiko etekinak zein diren jakiteko.
 - ✓ Hartzekodunak: enpresaren kaudimen-gabeziako egoera aztertzeke.
 - ✓ Bezeroak: enpresaren etorkizuna zein den jakiteko.
 - ✓ Langileak: soldatak kobratzea ziurta daitekeen ala ez ikusteko.
 - ✓ Administrazio publikoa: zergen kobratzea zein izan daitekeen aurreikusteko, eta haren politika ekonomikoa, industrial, gizarte-arlokoa, eta abar diseinatzeko.
 - ✓ Lehiakideak: kolaboratu ahal izateko edo estrategia kopiatuz hobeto lehiatzeko.
 - ✓ Ikertzaileak: bere ikerketarako beharrezkoa den informazioa jasotzeko.
 - ✓ Gizartea, oro har.
- **Barnekoak:** Enpresaren kontrolerako, jarraipena egiteko eta erabakiak hartzeko erabiltzen dute informazioa. Informazio horrek zehaztasun handiagoa du, baina aldi berean ez dago kanpokoentzako bezain normalizatuta.
- Atal honetan, administratzaileak dira, zuzendaritza-erabakiak hartu ahal izateko, informazioerabiltzaileak.

Kontabilitate
orokorra

Kontabilitate
analitiko,
Kostu
kontabilitatea

KONTABILITATE OROKORRA

Kontabilitatea orokorra, kanpo-erabiltzaileei begira lantzen da, eta, horiek osatzen duten aniztasuna kontuan izanik, kontabilitateak ematen duen informazioak normalizatua izan behar du. Horren ondorioz, haren lanketa eta prozesua araudi bati loturik dago.

Gainera, informazio normalizatu horrek fidagarria, garrantzitsua, ulergarria eta denboran zehar konparagarria izan behar du, bai enpresa beraren beste denbora-epe batzuekin baita beste enprekin ere.

Kontabilitatearen prozesuak, urteko kontuen bidez, informazio ekonomiko finantzarioaren laburpenak edo txostenak emango ditu, *outputak*:

KONTABILITATE PLAN OROKORRA

Azaroaren 20ko 1514/2007 eta 1515/2007 Errege Dekretuek onartutako egungo Kontabilitate Plan Orokorreko (KPO) eta Enpresa Txiki eta Ertainen Kontabilitate Plan Orokorreko (ETEn KPO) egitura bost zatitan banatzen da:

1. Kontabilitatearen Kontzeptu Esparrua.
2. Erregistratzeko eta balioesteko arauak.
- 3. Urteko Kontuak.**
- 4. Kontu-taula.**
5. Kontabilitateko definizioak eta erlazioak.

Lehen hirurak nahitaezkoak dira, eta azken biak, ez; hala ere, horiek aplikatzean, komenigarria da zenbait gomendio kontuan hartzea.

Ikus:

http://www.icac.meh.es/Documentos/PGC_2007.pdf

http://www.icac.meh.es/Documentos/PGCPYME_2007.pdf

KONTABILITATE PLAN OROKORRA

Urteko kontuak osatzen dituzten dokumentuak

- ✓ Balantzea
- ✓ Galdu-irabazien kontua
- ✓ Ondare garbiaren aldaketen egoera-orria
- ✓ Diru-fluxuen egoera-orria (borondatezkoa, balantzearen eredu normala betetzen duten enpresentzat bakarrik).
- ✓ Memoria

Urteko kontuak prestatzea

- ✓ Urteko kontuak hamabi hilabetetik behin egingo dira.
- ✓ Urteko kontuak enpresaburuak edo administratzaileek formulatu beharko dituzte, kontuen egiazkotasunaren erantzukizuna beren gain hartuz.
- ✓ Balantzea, galdu-irabazien kontua, ondare garbiaren aldaketen egoera-orria eta oroitidazkia behar den bezala identifikatu behar dira, dokumentuetako bakoitzean argi adieraziz dokumentu-izena, zein enpresatakoa den eta zein ekitaldiri buruzkoa.
- ✓ Urteko kontuetako balioak eurotan adieraziko dira.

Urteko kontuen egitura

- ✓ Enpresa Txiki eta Ertainen Kontabilitate Plan Orokorra aplikatzen duten enpresen urteko kontuak berentzat aurreikusitako ereduetara egokituko dira: **urteko kontu laburtuak...**

KONTABILITATE PLAN OROKORRA

Urteko kontuak. Irudi zintzoa

Urteko Kontuak garbi landu behar dira, eta ematen den informazioak (erabiltzaileek erabakiak hartzeko beharrezkoa duten informazio ekonomiko finantzarioa hori) ulergarria eta erabilgarria izan behar du.

Ezaugarriak:

- Informazioa **garrantzizkoa** da erabaki ekonomikoak hartzeko baliagarria denean, hau da, lehengo, oraingo edo geroko gertaerak ebaluatzen laguntzen duenean, edo lehen egindako ebaluazioak berresteko edo zuzentzeko balio duenean.
- Informazioa **fidagarria** da errore materialik ez duenean eta neutrala denean, hau da, zehertasunik ez duenean eta erabiltzaileek konfiantza izan dezaketenean adierazi behar duenaren irudi zintzoa dela.
- **Konparagarritasuna**: informazio horrek enpresak urteetan emandako urteko kontuak konparatzeko, beste enpresa batzuek garai berean eta denboraldi bererako emandako informazioa konparatzeko eta enpresen egoera eta errentagarritasuna kontrastatu ahal izateko balio behar du.
- **Argitasuna**: emandako informazioa aztertu ondoren, informazio horren erabiltzaileek informazio horretan oinarritutako erabaki arrazoituak hartzeko gai izan behar dute.

KONTABILITATE PLAN OROKORRA

Kontabilitate Printzipioak

Enpresaren kontabilitatea aurkezteko eta, batez ere, urteko kontuetako elementuak erregistratzeko eta balioesteko, honako kontabilitate-printzipio hauek aplikatuko dira nahitaez:

1. *Martxan dagoen enpresa:*

Kontrako frogarik ezean, etorkizunean aurreikusgarria den neurrian, enpresak aurrera jarraituko duela pentsatuko da, ez dagoela enpresa saltzeko edo likidatzeko asmorik.

Beraz, kontabilitateko printzipioak eta irizpideak aplikatzean, xedea ez da izango enpresa (osorik edo zati batean) transmititzeko ondare garbiaren balioa zehaztea edo enpresa likidatzeko likidazio-balioa kalkulatzea.

2. *Sortzapena:*

Transakzioen edo egitate ekonomikoen ondorioak gertatzen diren unean erregistratuko dira.

Urteko kontuek azaltzen duten ekitaldiari egotziko zaizkio urte horri dagozkion gastuak eta sarrerak, noiz ordaintzen edo kobratzen diren kontuan izan gabe.

KONTABILITATE PLAN OROKORRA

Kontabilitate Printzipioak

3. Uniformetasuna:

Aukera bat baino gehiago dagoenean eta irizpide bat hautatzen denean, denboran zehar mantendu egin beharko da, eta uniformetasunez aplikatu, elkarren antzekoak diren transakzioetan eta bestelako gertaeretan, irizpidea hautatzeko izan diren arrazoiak edo egoera aldatzen ez diren artean.

Horiek aldatzen badira, bere garaian hautatutako irizpidea aldatu ahal izango da, eta inguruabarrak oroitidazkian jaso beharko dira, aldaketak urteko kontuetan izandako eragin kuantitatiboa eta kualitatiboa zehaztuz.

4. Zuhurtasuna:

Ziurgabetasuna dela-eta, zuhurra izan beharra dago estimazioak eta balioespenak egitean. Halaber, arrazoizko balioari buruz ezarritakoa eragotzi gabe, ekitaldi-itxierako egunera arte lortutako irabaziak bakarrik kontabilizatuko dira.

Aitzitik, beti hartu beharko dira kontuan arrisku guztiak, ekitaldi berean nahiz lehenagoko batean sortuak, ezagutu bezain laster, baita urteko kontuen ixte-dataren eta formulatze-dataren artean ezagutzen badira ere.

KONTABILITATE PLAN OROKORRA

Kontabilitate Printzipioak

5. Ez konpentsatzea:

Arauren batek espresuki kontrakoa ezarri ezean, aktiboko eta pasiboko partidak ezin izango dira bata bestearekin konpentsatu, ezta sarrera eta gastuetakoak ere, eta bakoitza bere aldetik balioetsi beharko dira urteko kontuak osatzen dituzten elementuak.

6. Garrantzi erlatiboa:

Kontabilitateko printzipio edo irizpideren batzuk zorrotz ez aplikatzea onartuko da, zorroztasun ezak eragin handirik ez duenean, hau da, kuantitatiboki nahiz kualitatiboki garrantzi erlatibo txikia duenean eta, beraz, irudi zintzoa aldatzen ez duenean.

Garrantzi erlatibo txikia duten partidak eta zenbatekoak izaeraz edo funtzioz antzekoak diren beste batzuekin elkartuta aurkeztu ahal izango dira.

Kontabilitate-printzipioen artean gatazkaren bat sortuz gero, lehentasuna emango zaio urteko kontuek enpresaren ondarearen, finantza-egoeraren eta emaitzen irudi zintzoa emateko egokiena denari.

KONTABILITATE PLAN OROKORRA**Urteko kontuen egitura*****...urteko kontu laburtuak***

Enpresek urteko kontu laburtuak prestatu ahal izango dituzte ondorengo koadroan ikus daitezkeen hiru baldintzetatik bi betetzen badituzte:

URTEKO KONTUAK	AKTIBOA	NEGOZIOBOLUMENA	LANGILEKOPURUA
BALANTZEA eta OROITIDAZKIA	≤ 2.850.000 €	≤ 5.700.000 €	≤ 50
GALDU-IRABAZIAK	≤ 11.400.000 €	≤ 22.800.000 €	≤ 250